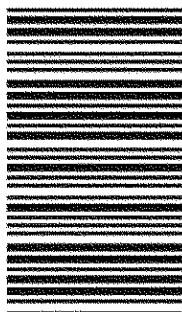

کد کنترل

314

F

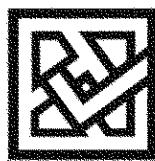
314F

آزمون (نیمه‌تمركز) ورود به دوره‌های دکتری – سال ۱۴۰۲

دفترچه شماره (۱)

صبح پنج شنبه
۱۴۰۱/۱۲/۱۱

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود، همکلت اصلاح می‌شود.
المام خصیصی (ره)

تاریخ – تاریخ اسلام (کد ۲۱۲۱)

زمان پاسخ‌گویی: ۱۰۵ دقیقه

تعداد سوال: ۸۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سوالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	از شماره	تا شماره
۱	مجموعه دروس تخصصی: – تاریخ جهان اسلام از آغاز تا پایان عصر عثمانی – تاریخ تحولات فکری و فرهنگی در جهان اسلام تاکنون – روش تحقیق و منبع‌شناسی در تاریخ اسلام	۸۰	۱	۸۰

این آزمون نمره منفی دارد.

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

حق چاپه تکری و انتشار سوالات به هر روش (الکترونیکی و...)، پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می‌باشد و با اختلافین برا برقرار و فثار می‌شود.

* داوطلب گرامی، عدم درج مشخصات و امضا در مندرجات جدول زیر، بهمنزله عدم حضور شما در جلسه آزمون است.

اینچنان ..... با شماره داوطلبی ..... با آگاهی کامل، یکسان بودن شماره صندلی خود با شماره داوطلبی مندرج در بالای کارت ورود به جلسه، بالای پاسخ نامه و دفترچه سوالات، نوع و کد کنترل درج شده بر روی جلد دفترچه سوالات و پایین پاسخ نامه ام را تأیید می نمایم.

امضا:

مجموعه دروس تخصصی (تاریخ جهان اسلام از آغاز تا پایان عصر عثمانی - تاریخ تحولات فکری و فرهنگی در جهان اسلام تاکنون - روش تحقیق و منبع شناسی در تاریخ اسلام):

- ۱- بنا بر گزارش استغان بیزانسی شهر حیره، توسط کدام سلسله فرمانروایی ایران پایه گذاری شد و پس از ویرانی، مجدداً به وسیله چه کسی آغاز گردید؟
- (۱) اشکانیان = عمر و بن عدى
  - (۲) ساسانیان = نعمان بن منذر
  - (۳) هخامنشیان = جذیله ابرش
- ۲- جنگ و سبیز کدام قبایل در ماههای حرام در جزیره العرب پیش از اسلام، حرمت این ماهها را شکست، این جنگ با چه نامی مشهور شد و بعد از آن برای مقاومت از تکرار اتفاقات مشابه، کدام پیمان منعقد شد؟
- (۱) خزمه و عضل - بسوس - فرسان
  - (۲) خزاعه و قريش - بسوس - برامج
  - (۳) کنانه و قريش - فجار - حلف الفضول
- ۳- نبرد دریایی «ذو الصواری» / «ذات الصواری» بین مسلمانان و بیزانش در عهد عثمان بن عفان (خلیفه سوم) در کدام منطقه اتفاق افتاد؟
- (۱) سواحل جنوبی جزیره قبرس
  - (۲) سواحل اسکندریه در شمال مصر
- ۴- در کدام غزوه، مسلمانان به رومیان پرداختند که سعی داشتند مانع عبور مسافران و بازرگانان مدینه شوند؟
- (۱) حنین
  - (۲) تبوک
  - (۳) ذات الرفاع
  - (۴) دومة الجندل
- ۵- ابومسلم پس از ثبت موضع خود و کشتن سلیمان بن کثیر خزاعی و دیگر رقبیان، کدام لقب را برای خود بگزید؟
- (۱) امیر المؤمنین
  - (۲) امیر آل محمد
  - (۳) نقیب النقباء
  - (۴) وزیر آل محمد
- ۶- در منابع تاریخی و جغرافیایی اسلامی، کدام شهر و به چه دلیل «دروازه هند» خوانده شده است؟
- (۱) آبله - مناسبات بازرگانی گستردگی با هند
  - (۲) دیبل - آغاز حملات مسلمانان به هند و سند از این شهر
  - (۳) منصوره - قرار گرفتن در گذرگاه اصلی ورود به سند
  - (۴) مولتان - تشکیل نخستین حکومت مسلمانان عرب در آن شهر
- ۷- در سال ۷۴ هجری عبدالملک بن مروان برای مقابله با رومیان چه کسی را به آفریقا فرستاد؟
- (۱) قتبیه بن مسلم
  - (۲) حسان بن ابی صفره
  - (۳) موسی بن نصیر

- ۸- در پیشینه مشاغل دوره اسلامی، کدام موارد به ترتیب به زرگر و کفسگر اشاره داشت؟
- (۱) جوهری - اسکاف
  - (۲) جوهری - صائغ
  - (۳) صائغ - اسکاف
  - (۴) صائغ - حذاء
- ۹- نخستین امیرنشین صلیبی‌ها در کدام شهر تشکیل شد؟
- (۱) انطاکیه
  - (۲) طرابلس
  - (۳) رها
  - (۴) بیت المقدس
- ۱۰- در زمان اوج گیری مجدد نزاع‌های قومی و قبیله‌ای در اوخر دوره اموی، مروان بن محمد از کدام گروه حمایت می‌کرد؟
- (۱) مضریان
  - (۲) قحطانیان
  - (۳) نزاریان
  - (۴) قریش
- ۱۱- در کدام مورد «استاذ جودر» به درستی معرفی شده است؟
- (۱) از کمال‌گزاران حکومتی فاطمیان در دهه‌های آغازین حکومت آنها بود.
  - (۲) از فرماندهان خوارج در مغرب بود که به خدمت فاطمیان درآمد.
  - (۳) از کاتیان ولیه ادریسیان در مغرب بود.
  - (۴) از کاتیان فاطمی بود که به ایوبیان پیوست.
- ۱۲- کدام مورد درباره روابط فاطمیان و دولت بنی عقیل صحیح نیست؟
- (۱) ابوداود محمد عقیلی در سال ۳۷۰ق در موصل به نام عزیز فاطمی خطبه خواند.
  - (۲) عقیلیان در آغاز کار برای رهایی از پرداخت خراج به سلجوقیان، به فاطمیان روی آوردند.
  - (۳) حمید الدین کرمانی داعی فاطمی، بنی عقیل را برای همراهی با فاطمیان و حمایت از آنها متقدعاً کرد.
  - (۴) قریش عقیلی به بساسیری کمک کرد وارد بغداد شود و حکومت خود را به نام فاطمیان برقرار سازد.
- ۱۳- نخستین «وَقْدَی» که در رجب سال پنجم هجری بر رسول خدا(علیه السلام) وارد شد چه قام داشت؟
- (۱) بنی کلاب
  - (۲) بنی قفاره
  - (۳) صُدَاء
  - (۴) مَرِيْنَه
- ۱۴- قلعه دربند، نخستین بار به دست کدام سردار عرب گشوده شد؟
- (۱) ابو عبیده جراح
  - (۲) عبدالعزیز باهی
  - (۳) سراقة بن عمرو
- ۱۵- جنگ‌های صلیبی توسط کدام دولت خاتمه داده شد و آخرین سنگر صلیبی‌ها که از آنان گرفته شد، کدام شهر بود؟
- (۱) ایوبیان - بیت المقدس
  - (۲) ممالیک - طرابلس
  - (۳) ممالیک - عکا
- ۱۶- مخالفان حکومت ملک ظاهر بیبرس در سال‌های نخست سلطنت وی (۶۵۸-۶۶۱هـ). چه کسانی بودند؟
- (۱) امیر علم الدین سنجر - مغيث عمر بن عادل ایوبی
  - (۲) عادل بدرالدین سلامش - شمس الدین سنقر الاشقر
  - (۳) فارس الدین اكتای - نور الدین پسر آییک
  - (۴) مظفر قطر - سعید محمد برکه خان
- ۱۷- کدام روحانی برجسته ماوراء النهر نقش قاطعی در پیروزی ابوسعید شاهزاده تیموری، در سمرقند داشت؟
- (۱) احمد یسوی
  - (۲) بهاء الدین نقشبند
  - (۳) سيف الدين باخرزى

- ۱۸- کدام حاکم جغتایی در اثر زیست مشترک با مسلمانان ترک نژاد در مواراء النهر به اسلام گروید؟
- (۱) ترمیثین
  - (۲) طغاتیمور
  - (۳) کبک خان
  - (۴) محمود یلواج
- ۱۹- سلطان سلیم دوم عثمانی، در کدام جنگ دریایی از ناوگان متحده اروپایی شامل ونیز، اسپانیا و پاپ شکست خورد؟
- (۱) آنورس
  - (۲) اوترشت
  - (۳) لپانت
  - (۴) موهاکس
- ۲۰- کدام مورد درباره اسامی دسته‌های ممالیک سلطانی در مصر درست است؟
- (۱) اجلاب، ترابی، خاصکیه، سیفیه
  - (۲) اجناد امیران، وافدیه، خاصکیه، قرانصه
  - (۳) خاصکیه، قرانصه، اجلاب، سیفیه
  - (۴) قرانصه، اجناد امیران، ترابی، مشتروات
- ۲۱- کدام مورد درخصوص «تمدن کیلووا» درست است؟
- (۱) تمدن مسلمانان در اسپانیا
  - (۲) تمدن ایرانی‌ها در شبے قاره هند
  - (۳) تمدن شیعیانی‌ها در شرق آفریقا
  - (۴) تمدن مسلمانان در آسیای جنوب شرقی
- ۲۲- کدامیک از علل انحطاط و نابودی حکومت ممالیک مصر بهشمار نمی‌رود؟
- (۱) قدرت رو به گسترش دولت عثمانی
  - (۲) تضادها و اختلافات داخلی در هیئت حکمه ممالیک
  - (۳) ضربه اقتصادی ناشی از سلطه دریایی بر تغایرها بر راههای تجاری دریایی
  - (۴) دلیستگی طبقه حاکم به روش‌های کفنه در جنگ و تحریر سلاح‌های آتشین
- ۲۳- در دستور مالیاتی سال ۱۲۵۵ هـ / ۱۸۳۹ م، که با هدف اصلاح نظام مالیاتی عثمانی، همه مالیات‌های قدیمی تحت عنوان شریعت ملغی گردید، کدام دو مالیات خاص، مستثنی شده بود؟
- (۱) جزیه و منافع
  - (۲) حسن و اغنان رسمی
  - (۳) اراضی و عشور
  - (۴) گوشفند و سرانه
- ۲۴- کدام مفهوم و آرمان، در استقرار، توسعه و گسترش قدرت دولت عثمانی نقش مهم و اساسی ایفا نمود؟
- (۱) غزا و جهاد
  - (۲) حاکمیت قوم و نژاد ترک
  - (۳) نایبودی دولتها و قدرت‌های کافر
  - (۴) دستیابی به ثروت سرزمین‌های جدید
- ۲۵- کدام مورد، از نتایج فتح قازان در سال ۱۵۵۲ توسط روسیه، است؟
- (۱) سقوط خانات آسیای مرکزی
  - (۲) پیوستن تاتارهای مسلمان به امپراتوری روسیه
  - (۳) آغاز مداخله روسیه در مناسبات سرزمین‌های اسلامی و امپراتوری عثمانی
  - (۴) آغاز فعالیت‌های گستردگی ارتدوکس‌ها در سرزمین‌های مسلمان‌نشین تاتار
- ۲۶- در جنگ هاچوا در ۱۵۹۶ هـ / ۱۰۰۵ م، عثمانی‌ها بر کدام سپاه پیروز شدند و فرماندهی دو لشکر مתחاصم را چه کسانی بر عهده داشتند؟
- (۱) سپاه ایران - ساروخان طالش و جغال اوغلی
  - (۲) لشکر اتریش / مجارستان - سلطان مراد سوم و رودولف دوم
  - (۳) نیروهای متفق مسیحی تابع پاپ - پیالله پاشا و کاترین براندبورگ
  - (۴) نیروهای مشترک آلمان / مجار - سلطان محمد سوم و آرشیدوک ماکسیمیلین

- ۲۷- نتیجه موافقتنامه اسکندریه که در ۱۹۴۵ م میان کشورهای عربی منعقد شد، کدام است؟
- ۱) تأکید بر تشکیل یک حاکمیت بزرگ عرب با محوریت ناسیونالیسم عربی
  - ۲) تلاش کشورهای عربی برای ایجاد یک سازمان نظامی و اقتصادی مستقل
  - ۳) تشکیل کمیته‌هایی برای تهییه متن اساسنامه اتحادیه عرب
  - ۴) تشکیل جمهوری متحده عربی مشکل از سوریه و مصر
- ۲۸- تا قبول از شروع جنگ جهانی اول، انگلستان به کدام دلیل سیاست حفظ تمامیت ارضی عثمانی را در پیش گرفته بود؟
- ۱) ممانعت از قدرت گرفتن رو به تزايد دولت روسیه
  - ۲) نگرانی از تقسیم قلمرو عثمانی بین روسیه و فرانسه
  - ۳) حفظ کانال سوئز از دسترسی رقبای اروپایی خود
  - ۴) مشغول داشتن فرانسه به مسائل بالکان به واسطه عثمانی‌ها
- ۲۹- آخرین امپراتورهای طرابوزان برای ممانعت از سقوط دولت خود به دست عثمانی‌ها، علاوه بر استمداد از اوزون حسن آق‌قویونلو، کدام سیاست را در پیش گرفتند؟
- ۱) آمادگی برداخت مالیات سالیانه و پذیرش تبدیل قلمرو خود به یک امارت دست‌نشانده عثمانی
  - ۲) ایجاد نیروی دریایی قدرتمند در دریای سیاه و تقویت استحکامات مرزی در خشکی
  - ۳) برقراری پیوند سییی با دریای عثمانی از طریق ازدواج دختران خود با شاهزادگان عثمانی
  - ۴) توسل به پاپ اوژن چهارم برای اعلان جنگ صلیبی بر ضد عثمانی‌ها
- ۳۰- چه کسی استقلال افغانستان از انگلیس را در سال ۱۹۱۹ اعلام کرد و اصلاحات سیاسی، فرهنگی و اجتماعی انجام داد؟
- ۱) سید کمال خان
  - ۲) هاشم خان
  - ۳) شاه امان الله خان
  - ۴) شاه محمود خان
- ۳۱- «حلف الفضول» از پیمان‌های معروف مکه با مشارکت پیامبر اکرم (ص) قبل از بعثت، در کدام محل منعقد شد؟
- ۱) خانه ابوطالب
  - ۲) آدا التدوون
  - ۳) کنار کعبه
  - ۴) خانه ابی‌الله بن جدهان
- ۳۲- کدام مورد درباره اخذ و ترجمه علوم مختلف توسط مسلمانان از ملت‌های دیگر نادرست است؟
- ۱) شیمی و علم تشریح را از کلدانی‌ها گرفتند.
  - ۲) فلسفه، طب، هندسه و هیئت را از یونانی‌ها اخذ کردند.
  - ۳) حساب، نجوم، طب و گیاه‌شناسی را از هندی‌ها اخذ کردند.
  - ۴) تاریخ، موسیقی، ستاره‌شناسی و ادبیات و اندرزنه‌نویسی را از ایرانیان گرفتند.
- ۳۳- کدام فرقه‌نویس با پذیرش جدا بودن دو شخصیت کیسان و مختار، مختاریه را نخستین فرقه کیسانیه دانسته است؟
- ۱) اشعری
  - ۲) بغدادی
  - ۳) نوبختی
  - ۴) شهرستانی
- ۳۴- کدام گروه دینی به دلیل کمک به نشر علوم در جهان اسلام شهرت یافتند؟
- ۱) یهودیان
  - ۲) زرتشیان
  - ۳) مانویان
  - ۴) صابئین
- ۳۵- دیوان زنادقه، توسط کدام خلیفه عباسی و برای مقابله با کدام گروه تأسیس شد؟
- ۱) مهدی - مانویان
  - ۲) منصور - مانویان
  - ۳) مأمون - سرخ‌جامگان
  - ۴) مهدی - بومسلمیه

- ۳۶- پژوهش مخصوص دربار عضدالدوله دیلمی و مؤلف کتاب الملکی چه نام داشت؟
 ۱) ابن سینا
 ۲) ابن زهر سیویلی
 ۳) ابوالقاسم الزهراوی
 ۴) علی بن عباس المجوسي
- ۳۷- کدام مورد، درباره عبدالرحمان خازنی درست است؟
 ۱) کتابی درباره علم فیزیک ترجمه کرد.
 ۲) میزان الحکمه را در مکانیک تألیف کرد.
 ۳) معرفة الحیل را درباره ترازووها و مکانیک نوشت.
 ۴) میزان الحکمه را در معرفة الحیل هندسیه نوشت.
- ۳۸- نخستین و مهم‌ترین کتابخانه دولت فاطمیان مصر چه نام داشت؟
 ۱) بیت‌الحکمه
 ۲) دارالحکمه
 ۳) دارالعلم
 ۴) خزانة‌الكتاب
- ۳۹- در گرایش مردم آسیای مرکزی به اسلام، کدام گروه از مسلمانان، نقش مهمی نداشتند؟
 ۱) بارگاهان
 ۲) دولتمردان
 ۳) صوفیان
 ۴) مبلغان
- ۴۰- چه کسی را مقویس مکتب تصوف خراسان می‌دانند؟
 ۱) ابراهیم ادهم
 ۲) ابوتراب نخشبی
 ۳) جنید
 ۴) عبدالله بن مبارک
- ۴۱- مشخصه عمومی مكتب احمد بن حنبل (پیشوای حنبليان)، چیست؟
 ۱) استناد مطلق به حدیث و مخالفت با هرگونه احتیاج و روای
 ۲) مخالف تکفیر و موافق مفهوم جمع و جماعت
 ۳) مخالفت با رافضه و گروههای شیعه
 ۴) عدم پذیرش سیره صحابه و تابعین
- ۴۲- سهم کدام عامل در گسترش اسلام در جنوب هند پیش از سده هفتم هجری، بیشتر بود؟
 ۱) تشکیل حکومت‌های مشهور به سلاطین دهلي در هند
 ۲) حملات گسترده سرداران غوری و علاءالدین محمد خلجی
 ۳) فعالیت‌های تبلیغی و سیاسی بازرگانان مسلمان ایرانی و عرب
 ۴) فعالیت‌های مشايخ صوفیه بهویزه مشايخ چشتیه و شهروردیه
- ۴۳- نخستین رساله منثور فارسی در تصوف، کدام است؟
 ۱) ختم‌الولایه حکیم ترمذی
 ۲) رساله معروف قشیری
 ۳) کشف‌المحجب هجویری
 ۴) قوت القلوب ابوطالب مکی
- ۴۴- شیخ محمد بن عبدالله ملقب به نوریخش متوفی ۸۶۹ هجری قمری، برای تقریب تشیع و تسنن کدام اندیشه را مطرح کرد؟
 ۱) وحدت وجود
 ۲) رکن رابع
 ۳) تلفیق تصوف و تشیع
 ۴) امامت اسماعیلیه
- ۴۵- کدام عالم معاصر شاه طهماسب صفوی، رساله‌هایی در رد برخی فتاوی محقق کرکی درباره نماز جمعه و مسئله خراج تأثیف کرد؟
 ۱) شیخ بهایی
 ۲) میرداماد
 ۳) مقدس اردبیلی
 ۴) شیخ ابراهیم قطیفی
- ۴۶- کدام مذاهب خوارج، به سرزمین مغرب وارد شده است؟
 ۱) ازارقه - اباضیه
 ۲) صفریه - ازارقه
 ۳) ازارقه - عجارده
 ۴) صفریه - اباضیه

- ۴۷- کدام عبارت درباره تفکر سیاسی خواجه نظام‌الملک طوسی و ابوالحسن ماوردی درست است؟
- در تفکر ماوردی خلیفه و سلطان در یک تن قابل جمع است.
  - در تفکر خواجه نظام‌الملک محوریت با خلیفه است.
  - در تفکر ماوردی برتری با نهاد پادشاهی است و خلیفه پس از آن قرار دارد.
  - در تفکر خواجه خلافت مورد چشم‌پوشی است اما نزد ماوردی، خلیفه و پس از اوی سلطان محوریت دارد.
- ۴۸- با حمایت کدام وزیر دولت فاطمی در مصر، نزار از رسیدن به خلافت باز ماند؟
- ابوالقاسم جرجائی
  - ناصرالدوله بن حمدان
  - بدر جمالی
  - افضل بن بدر جمالی
- ۴۹- کدام دانشمند شیعه با تلاش‌های خود، تا اندازه‌ای به کلام شیعی در برابر معترض استقلال داد؟
- شیخ کلینی
  - شیخ مفید
  - خواجه نصیرالدین طوسی
  - شیخ طوسی
- ۵۰- مضمون ترین نتیجه آشنایی از نزدیک محققان غربی با فرهنگ، تمدن و هنر شرق در قرن نوزدهم میلادی و تأثیر آن بر تولیدات علمی غرب نسبت به شرق چه بود؟
- ظهور توافقی شرق‌شناسی رمانیک
  - گذار از شرق‌شناسی به رئیشه‌های تخصصی جدید
  - ظهور شرق‌شناسی با رویکرد انکار پیشینه تمدن اسلامی
  - گذار از شرق‌شناسی مبتنی بر سنت کلیسا به شرق‌شناسی عقل مدار
- ۵۱- کدام رویداد ضربه سختی به فرهنگ و دین ترکان مسلمان اتحاد جماهیر شوروی وارد ساخت؟
- بسن مساجد
  - برداشتن حجاب زنان
  - دستگیری رهبران مذهبی مسلمان
  - جانشین کردن خط لاتین به جای خط عربی
- ۵۲- پیدایش مطبوعات در خاورمیانه، نتیجه سریع و مستقیم کدام رویداد بود؟
- پیروزی انقلاب فرانسه
  - انقلاب مشروطه سلطنتی انگلیس
  - انقلاب صنعتی و رواج دستگاه‌های چاپ
  - پیروزی انقلاب ۱۹۱۷ شوروی
- ۵۳- چه کسانی در جهان اسلام و به کدام منظور «دکترین مدرنیسم اسلامی» را برای اولین بار مطرح ساختند؟
- ترکان جوان - حاکمیت نظام مشروطه سکولار
  - نخبگان تونسی - ارائه الگوی التقاطی از مدرنیسم اسلامی و سکولاریسم
  - عثمانیان جوان - برقراری نظام پارلمانی و حاکم کردن اصول اخلاقی جدید تأمین با تعهد به اصول اسلامی
  - نخبگان مسلمان هند به رهبری سید احمد خان - هم‌استایی فرهنگ سیاسی و علمی دنیای مدرن با اصول اسلامی
- ۵۴- مبدع اقلام سته و یا تکمیل کننده آنها و واضح قواعد دوازده‌گانه برای خوشنویسی چه کسی بود؟
- ابن بباب
  - حسن بصری
  - یاقوت مستعصمی
- ۵۵- نخستین مدرسه دختران به نام مستورات در افغانستان در سال ۱۹۲۰ به وسیله چه کسی تأسیس شد؟
- سید کمال خان
  - حبیب‌الله کلکانی
  - ملکه ثریا
- ۵۶- کدام یک از علمای پژوهشی یهود در اندلس عضو هیئت علمی تعیین شده از سوی عبدالرحمن ناصر جهت ترجمه کتاب پژوهشی دیوسکوریدس بود؟
- ابن میمون
  - ابن نفریله
  - حسدای بن شبروط
  - سلیمان بن غابیرون

-۵۷- کدام کتاب، از آثار شمس الدین محمد بن عبدالرحمن السخاوه و یک معجم رجال شناختی قرن نهم هجری قمری است؟

- (۱) ایضاح المکنون
- (۲) الضوء الالام
- (۳) النجوم الزاهره
- (۴) مجالس المؤمنين

-۵۸- کدام عبارت در مورد فعالیت‌های اصحاب و شاگردان امام محمد باقر (ع) نادرست است؟

- (۱) ابو بصیر لیث بختی مرادی فقیه و محدث نام‌آور شیعه در عصر امام محمد باقر (ع) بود.
- (۲) زراره بن اعین ممتازترین و برجسته‌ترین متکلم و محدث در روزگار امام محمد باقر (ع) بود.
- (۳) کمیت بن زیاد اسدی، برجسته‌ترین فقیه و متکلم شیعی در روزگار امام محمد باقر (ع) بود.
- (۴) ابو حمزه ثمالی جایگاهی والا در میان یاران امام محمد باقر (ع) داشت و احادیث زیادی درباره معجزات نقل کرده است.

-۵۹- طلبه‌های مدارس مذهبی (سفته) عثمانی به چه دلیل در ۱۲۹۳ هـ / ۱۸۷۶ م، علیه حکومت این کشور سر به شورش برداشتند و واکنش اولیه سلطان عثمانی در قبال این شورش چه بود؟

(۱) عدم اشتمام حکومت در برابر قتل عام مسلمانان و مداخله اروپاییان - انتصاب حافظ خیرالله افندی به

شیخ الاسلامی

(۲) بی توجهی حکومت نسبت به توانین شریعت اسلامی در اداره مملکت - کناره‌گیری از مقام سلطنت عثمانی

(۳) عدم استخیام طلاب مدارس در اداره دولتی - صدور دستوری خطاب به شیخ‌الاسلام برای رفع مشکلات سفته‌ها

(۴) تلاش سلطان برای تأسیس مدارس نوین به سبک اروپایی - صدور دستور تعطیلی مدارس به سبک جدید

کدام مورد درباره اخوان‌المسلمین درست است؟

-۶۰-

(۱) سازمانی مذهبی و سیاسی که تحت تأثیر الدیشنهای سید جمال الدین اسدآبادی و رشید رضا شکل گرفت.

(۲) سازمانی با اندیشه حاکمیت تعالیم و نظام اسلامی و یگانگی اعراب بر پایه قومیت عربی است.

(۳) تشکیلات و نهضتی مذهبی بر پایه اتحاد مسلمانان عرب بر اساس دین اسلام و قومیت عربی است.

(۴) سازمانی سیاسی و ایدئولوژیک با اندیشه حاکمیت تعالیم اسلام و تحقق یگانگی اعراب بر پایه اصول اسلامی در برابر قدرت‌های اروپایی است.

-۶۱-

کدام مورد، از روش‌های تحقیق کیفی محسوب می‌شود؟

- (۱) تحلیل محتوا
- (۲) متن‌شناسی
- (۳) بسامدستنی
- (۴) سخن‌شناسی

-۶۲- در رویکرد میان‌رشته‌ای و تعامل با علوم مختلف، کدام ویژگی، دانش تاریخ را در مواجهه با علوم دیگر، به مقام سیاست و برتری رسانده است؟

- (۱) انسانی نگریستن
- (۲) تبیین عقلانی
- (۳) داده بنیاد بودن
- (۴) کلیت‌گرایی

-۶۳- بر پایه دیدگاه ایمانوئل کانت، عامل محركه تاریخ بر پایه کدام اصل قابل شناخت است؟

- (۱) تکامل طبیعی
- (۲) حرکت دوری یا ادواری
- (۳) هم‌ستیزی یا درون‌ستیزی اجتماعی
- (۴) دیالکتیک و تضاد عمومی

-۶۴- کدام مورد پیرامون رویکرد مكتب آنال به تاریخ نادرست است؟

- (۱) پژوهش درباره تحولات بزرگ سیاسی و اجتماعی
- (۲) خواردشت تاریخ رویدادمحور و روایت محور
- (۳) تأکید بر ساختارها و الگوهای مستمر زندگی
- (۴) توجه به دوران بلندمدت

-۶۵- مفهوم «اقلیت‌های آفرینشگر» مربوط به تاریخ‌نگاری چه کسی است؟

- (۱) اشپنگلر
- (۲) فون رانکه
- (۳) توین بی
- (۴) کارلایل

- ۶۶- در کدام تبیین تاریخی، خواسته‌ها و اعتقادات کارگزاران تاریخ، عامل اصلی کنش‌ها و اعمال آنها دانسته می‌شود؟
- (۱) علمی
  - (۲) عقلانی
  - (۳) روایی
- ۶۷- کدام مورد درباره «پیشینه پژوهش» در طرح تحقیق صحیح است؟
- (۱) عمدتاً به موضوع پژوهش مربوط است و در آن، منابع نقد و معرفی می‌شوند.
  - (۲) بیشتر به روش پژوهش مربوط است و در آن، منابع معرفی و نقد می‌شوند.
  - (۳) به اهداف پژوهش مربوط است و در آن، منابع اصلی معرفی و نقد می‌شوند.
  - (۴) به موضوع و مسئله پژوهش مربوط است و در آن، تحقیقات جدید معرفی و نقد می‌شوند.
- ۶۸- «روش مفاهمه» جهت شناخت معنای پدیده‌های تاریخی، توسط کدام متفکر مطرح شد؟
- (۱) رابین کالینگوود
  - (۲) ویلهلم دیلتای
  - (۳) میشل فوکو
  - (۴) ماکس ویر
- ۶۹- با توجه به محتوای کتاب «طبایع و آداب ملل» نوشته ولتر، او را می‌توان پیشگام کدام رویکرد در تاریخ‌نگاری بهشمار آورد؟
- (۱) تاریخ اتفاقی
  - (۲) تاریخ ملّی
  - (۳) تاریخ فکری
  - (۴) تاریخ مردمی
- ۷۰- منظور از روش تحقیق دینامیک در پژوهش‌های تاریخی چیست؟
- (۱) قائل بودن به روش حرکت خطی ادر سیر تاریخ
  - (۲) تحرک، پویایی و سیال بودن محقق در روش تحقیق
  - (۳) تحقیق درباره یک یا چند موضوع در یک محدوده کوچک و مقطع زمانی
  - (۴) تحقیق درباره یک یا چند موضوع در تمام دوره‌ها و یا چند دوره متوالی تاریخ
- ۷۱- موضوع اثر و نگاشته کدامیک از تاریخ‌نگاران نخسین‌اسلامی، با آثار دیگر متفاوت است؟
- (۱) ابن كلبی
  - (۲) ابوالحسن مدائی
  - (۳) واقدی
  - (۴) موسی بن عقبه
- ۷۲- کدام کتاب، شرح حال اصحاب پیامبر (ص) از ابن عبدالبر است؟
- (۱) معرفة الصحابة
  - (۲) الاصابه في تمييز الصحابة
  - (۳) الاستيعاب في معرفة الاصحاب
  - (۴) اسدالغابه في معرفة الصحابة
- ۷۳- کدامیک از نویسندهای قرن دوم، از ابنای ایرانی نزاد یمن بود و در روایت قصص و اسرائیلیات، شهرت دارد؟
- (۱) وهب بن منبه
  - (۲) شرحبيل بن سعد
  - (۳) محمد بن مسلم بن شهاب زهري
  - (۴) موسی بن عقبه اسدی
- ۷۴- چرا تاریخ‌نگاری در مغرب و اندلس از نظر زمانی دیرتر از سایر سرزمین‌های اسلامی شکل گرفت؟
- (۱) اشتغال نخبگان مغرب و اندلس به تألیف آثار حدیثی و بی‌توجهی آنها به تاریخ‌نگاری
  - (۲) طولانی بودن روند استقرار اسلام و فرهنگ اسلامی در مغرب و اندلس
  - (۳) کم‌توجهی سلسله‌های حاکم بر مغرب و اندلس به تألیف آثار تاریخی
  - (۴) گرایش بیشتر مؤلفان مغربی و اندلسی به تألیف آثار جغرافیایی
- ۷۵- کتاب «نوادرالسلطانیه و المحاسن الیوسفیه»، مشتمل بر سیره کدام زمامدار است؟
- (۱) یوسف البرم
  - (۲) یوسف بن تاشفین
  - (۳) صلاح الدین ایوبی

- ۷۶- در مکتب تاریخ‌نگاری کوفه، این شهر نخستین خاستگاه کدام گروه بود؟
 ۱) مقتل نگاران
 ۲) سیره‌نویسان
 ۳) تاریخ‌نگاران محلی
 ۴) انسابیان
- ۷۷- ابن جوزی، با تأکید بر حوادث کدام شهر، کتاب‌المنتظم را نگاشته است?
 ۱) بغداد
 ۲) ری
 ۳) قاهره
 ۴) دمشق
- ۷۸- کدام مؤلف برای نخستین بار در سنت تاریخ‌نگاری اسلامی، تاریخ و غرفایی علمی را در حد درخشانی با هم آمیخت?
 ۱) دینوری
 ۲) مسعودی
 ۳) مقدسی
 ۴) یعقوبی
- ۷۹- کدام مورد درباره کتاب «الحوادث‌الجامعه» نوشته کمال‌الدین عبدالرزاق صحیح است?
 ۱) به یوهن سال‌شماری حوادث تاریخ اسلام را تا قرن پنجم هجری قمری شرح داده است.
 ۲) به یوهن موضوعی حوادث تاریخ اسلام را تا قرن پنجم هجری قمری شرح داده است.
 ۳) شامل کشیارها و هب و غاریکهای قرن هفتم هجری قمری است.
 ۴) درباره دانشمندان، اطباء، حکماء و فلاسفه قرن چهارم هجری قمری است.
- ۸۰- المجالس و المسایرات در حصوص تاریخ‌نگاری کدام سلسله حکومتی جهان اسلام است?
 ۱) ایوبیان
 ۲) ممالیک
 ۳) فاطمیان
 ۴) اخشیدیان